Versor, Johannes: Dicta super septem tractatus Petri Hispani (cum textu)
[Strassburg: Johann Prüss, about 1489-93], 1489-93 Seite 49

lꝫ p̄dicabile cōmuniter sumptū cōuertat̄ cum diuiso
q̄ꝫtū ad supposita. nō tn̄ q̄ꝫtū ad mōs sue acceptiōis
¶ Ad scd̄m dr̄ ꝙ oīs passio extrinseca dr̄a suo subo
nō tn̄ intrinseca. ꝛ lꝫ idē ꝼm rē ꝛ rōnē sit nō possit de
seipo demōstrari. tn̄ idē ꝼm rē si sit dn̄s ꝼm rōnē bn̄
ondit̄ de seipo quō sūt idē p̄dicabile ꝛ vl̄e. ¶ Ad ter
tiū dr̄ ꝙ lꝫ illa q̄ sūt realr̄ eadē. hn̄t vnā rōnē siue dif
finitionē q̄dditatiuā. tn̄ hn̄t diuersas rōnes siue dif
finitiōes descriptias ꝼm diuersos mōs eēndi eiusdē
rei. ꝛ sic ē de vl̄i ꝛ de p̄dicabili. ¶ Ad q̄rtū dr̄ ꝙ lꝫ sol
nō p̄dicet̄ actu de multis nec actu sit in multis ꝓpter
repugnantiā materie q̄ tota actuata est vna forma. tn̄
p̄dicat̄ de multis ꝼm aptitudinē sue forme q̄ ē de se
coīcabilis multis ¶ Ad q̄ntū ꝙ deus est vl̄e in cau
sando. non aūt in p̄dicādo de q̄ ista diffinitio dat̄ ꝛc.

**Predicabile siue vl̄e diuidit̄ per genus spe
ciem differentiam ꝓprium ꝛ accidens. ꝛ so
lum de his quinqꝫ hic intenditur**

¶ Postq̄ au. diffiniuit vl̄e ꝛ p̄dicabile ꝓprie sūptuꝫ.
hic pn̄r ponit diuisionē ip̄ius p̄dicabilis ꝓprie sūpti
in q̄nqꝫ p̄dicabilia. s. in genus spēm dr̄nām ꝓpriuꝫ et
accn̄s. Cui⁹ diōnis sic hʒ sufficientia. qꝛ oē p̄dicabile
p̄dicat̄ in q̄d. aut in quale. Si in q̄d hoc ē duplr̄. vel
p̄dicat̄ de dr̄ntibꝫ spē. sic ē genus. vel nūero sic ē spēs.
Si in quale hoc ē duplr̄. vel p̄dicat̄ in quale eēntiale
ꝛ sic ē dr̄ntia. vel in q̄le accn̄tale ꝛ hoc ē duplr̄. qꝛ p̄di
cat̄ ꝯuertibilr̄. aut nō. si primū sic ē ꝓpriū. si scd̄m sic ē
accn̄s. Et istoꝝ facile daret̄ dr̄ntia ꝼm qd̄ ꝯsideran̄t i
rōne vl̄is accipiēdo diuersas res vl̄iuꝫ. ¶ Sciendū
primo ꝙ triplex vl̄e ꝼm esse distinguūt̄. s. vl̄e an̄ rē. in
re. ꝛ post rē. Vl̄e ante rē adhuc ē duplex. s. vl̄e ante rē
natura ꝛ tp̄e sil̄. ꝛ vl̄e ante rē natura tm̄. Vn̄ vl̄e an̄
rem natura ꝛ tp̄e sil̄ est natura cōis accepta ꝼm eē qd̄
hʒ in intellectu cause prime vel in causis scd̄is. i quo
esse natura ꝛ tp̄e sil̄ p̄cedit ꝓductionē singulariū. Sꝫ
vl̄e ante rē natura tm̄ est eadē natura cōis ꝯsiderata
ꝼm se ꝛ q̄ꝫtū ad principia eēntialia sine respcū ad sin
gularia q̄ ipsa naturaliter p̄cedit tanq̄ principiū for
male ipsoꝝ lꝫ n̄ hēat suū eē ꝓpriū extra singularia. Sꝫ
vl̄e in re ē ipsa natura cōis accepta ꝼm esse qd̄ habet
in suis indiuiduis. Vl̄e post rē est eadē natura cōis
accepta ꝼm esse qd̄ hʒ in intellectu nr̄o ꝼm qd̄ abstra
hit̄ a suis singularibꝫ. ꝛ isto mō vl̄e q̄nqꝫ dr̄ intentio
qꝛ mediāte ipso intellectus tendit in cognitionē rei
ad extra. vn̄ intētio dr̄ ꝯceptus rei. ¶ Sciendū scd̄o
ꝙ prima intentio ē primarius ꝯceptus quē habem⁹
de re q̄ꝫtū ad suā essentiā ꝼm se acceptā. Sed scd̄a in
tentio est scd̄arius ꝯceptus quē intellectus format d̄
re iam cognita ꝼm primā intentionē. vt cū intellect⁹
ꝯcipit naturam aīalis ꝼm se. ibi est prima intentio. ꝛ
ꝼcat̄ ille ꝯceptus hoc noīe prime intentiōis. s. aīalis.
Sed cū intellectus ꝯcipit eandē naturā ꝼm essentiā
ꝑ respectū ad multa inferiora in quibꝫ est. ibi ē scd̄a
intentio. ꝛ ꝼcat̄ hoc noīe scd̄e intētiōis. s. vl̄e. quia illo
modo ꝯcipit illā naturā tanq̄ vnū ꝓsū in multis. ꝛ
ꝑcipit vl̄itatē illius nature cōis. qꝛ cognoscit eā ꝑ re
spectū ad multa. ꝛ cū cognoscit illā naturā esse cōem
ad diuersas spēs sibi attribuit ḡnalitatē q̄ ꝼcatur hoc
noīe genus. Et silr̄ daret̄ exemplū de alijs q̄tuoꝛ p̄
dicabilibꝫ. ¶ Sciendū tertio ꝙ in p̄senti diuisiōe nō
diuidit̄ vl̄e ꝓ aliqua re subiecta intentiōi vl̄is. sed ꝓ

ipsa cōi intētōe. Et qꝛ tal̄ intentio cōis nō ꝼt aliq̄ā
vnā naturam. ideo nō pōt habere vnā diffinitionem
simplr̄ cū vnitas diffinitōis. p̄supponat vnitatē diffi
niti. ideo nō dr̄ vniuoce de q̄nqꝫ p̄dicabilibꝫ. qꝛ nihil
est vnū reale qd̄ sit vniuocuꝫ ad quinqꝫ p̄dicabilia q̄
dicūt res diuersoꝝ generꝝ. Et etiā intentio vl̄is nō d̄t
essentiā rei ꝼm se neqꝫ quidditatē eius. sed formalit̄
importat quendā respectū supadditū essentie vt visū
ē. ideo nō pōt p̄dicari in eo ꝙ quid est de q̄nqꝫ p̄dica
bilibꝫ vel vl̄ibus. ideo nō est genus. ¶ Sciēdū quar
to ꝙ vl̄e dr̄ de istis q̄nqꝫ vl̄ibus analogice ꝼm prius ꝛ
posterius. Cuius rō est. qꝛ vl̄e debet esse vnū ꝓsū in
multis. sed vnū nō pōt esse ꝓsū in multis nisi ꝑ diui
sionem eius. sed diuisio primo ꝯuenit generi qd̄ di
uidit̄ ꝑ dr̄ntias formales. Et qꝛ genus cū differentia
ꝯstituit spēm. ideo sibi dat̄ diuisibilitatē. Ipa enim
solū diuidit̄ diuisiōe materiali ꝑ sua indiuidua. Et
qꝛ dr̄ntia est in specie ꝛ etiā ꝓpriū. ideo vtraqꝫ diuidū
tur per diuisionē speciei. ꝛ per ipsam hn̄t esse in multis
Et silr̄ accn̄s cōe qd̄ diuidit̄ diuisione speciei vl̄ gene
ris diuidit̄ per diuersa indiuidua. ꝛ sic esse in multis
primo ꝯuenit generi ꝛ scd̄o speciei tertio ꝑ speciē con
uenit dr̄ntie ꝓprio ꝛ accn̄ti. ideo. vl̄e diuidit̄ ꝑ ista q̄nqꝫ
diuisione analogica ꝛ nō diuisiōe generis in suas spe
cies ꝛc. Contra p̄dicta arguit̄ primo sic Ens ē p̄
dicabile cū p̄dicet̄ de multis. ꝛ tn̄ nō ꝯtinet̄ sub aliq̄
quinqꝫ vl̄iuꝫ. ḡ diuisio est mala. Scd̄o sic. vl̄e qd̄
hic diuidit̄ est aliqd̄ vl̄e cum sibi ꝯueniat diffinitio
vl̄is prius posita. ꝛ tn̄ nō ꝯtinet̄ sub aliquo istorum
membroꝝ. ḡ pl̄a sunt p̄dicabilia q̄ꝫ quinqꝫ. Ter
tio sic. p̄dicabile ꝛ p̄dicamentū idem sūt. sed decē sūt
p̄dicamenta. ḡ male ponunt̄ tm̄ quinqꝫ p̄dicabilia.
Quarto sic. genus vere p̄dicat̄ de specie. ḡ species
ꝛ genus nō opponunt̄. ꝛ sic ista diuisio nō datur per
opposita. Quinto sic. qualitas est accidens ꝛ etiā
genus cū sit vnū p̄dicamentū. ḡ genus ꝛ accn̄s q̄ sūt
mēbra huius diuisiōis coincidūt. ḡ diuisio est mala
Ad primū dr̄ ꝙ ens nō p̄dicatur tanq̄ aliqd̄ vnū
de multis qꝛ nō p̄dicat̄ vniuoce. ideo nō est vl̄e nec p̄
dicabile ꝓprie sūptū. lꝫ sit p̄dicabile coīter sūptū. quia
equiuoce bene dr̄ de multis vnde ibi diuiditur p̄di
cabile ꝓprie sumptū. Ad scd̄m dr̄ ꝙ vniuersale hic
diuiditur non ꝙ aliquā cōem naturam dicat que sit
in multis. ideo nō est aliqd̄ vniuersale. sed est vna cō
munis intentio dicta analogice de quinqꝫ vniuersa
libus. ꝛ ista diffinitio nō datur ꝓ illa intentione ꝼm
se sed ꝑ re subiecta intentiōi. Ad tertiū dr̄ ꝙ lꝫ idē
sint realiter p̄dicabile ꝛ p̄dicamentū. hoc tn̄ est diuer
sis rationibus. qꝛ dr̄ p̄dicabile inquantū potest p̄e
dicari de multis. ꝛ p̄dicamentū inquantum colligit
ꝛ nect omnia p̄dicabilia eiusdem coordinationis.
sicut est genus generalissimū. vel ipsa tota coordina
tio dicibilium eiusdem generis. Aliter etiam distin
guūtur p̄dicabile p̄dicamentum ꝛ predicatum. Pre
dicabilia eīn distinguūtur per modos predicandi de
suis subijcibilibus. Et predicamenta ꝼm diuersos
modos predicandi de prima substantia ꝼm ꝙ predi
cantur vniuoce vel denominatiue. Et predicata ꝼm
diuersos modos inherendi suis subiectis. s. essentia
liter vel accidentaliter. ideo non oportet tot esse predi
cabilia quot sunt predicamenta vel predicata.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iv-218/0049
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG